

Анотація дисципліни

1. *Назва курсу:* **Природні ресурси України**
2. *Лектор:* Клименко Валентина Григорівна, доцент
3. *Статус:* вибіркова дисципліна
4. *Курс:* 4, семестр 7 семестр
5. *Загальна кількість академічних годин:* 120, Лекції - 24, практичні заняття - 36, самостійна робота - 60 год.)
6. *Кількість кредитів:* 4
7. *Опис дисципліни:*

Метою навчальної дисципліни «Природні ресурси України» є розкриття основ організації навколишнього середовища, що базується на аналізі його природних, прорирдно-антропогенних і антропогенних комплексів і компонентів

Основні завдання вивчення дисципліни

- ✓ аналіз компонентної структури природного навколишнього середовища України;
- ✓ поглиблене вивчення природних ресурсів України;
- ✓ розкриття взаємозв'язків між компонентами природи в умовах господарської діяльності;
- ✓ розгляд основних сучасних теоретико-методологічних положень фізико-географічного аналізу території, засвоєння теоретичних і практичних питань комплексного фізико-географічного аналізу території України.

Згідно з вимогами освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми студенти повинні досягти таких результатів навчання:

знати :

1. об'єкт дослідження, місце і зв'язки в системі наук.
2. особливості структури, географії розповсюдження, потенційні запаси та сучасний рівень використання різноманітних видів природних ресурсів;
3. новітні методи дослідження;
4. сучасні предметні напрямки географічної науки;
5. геоекологічну ситуацію в Україні.

вміти :

1. аналізувати компонентну структуру природного навколишнього середовища України;
2. виявляти регіональні особливості природних умов України;
3. використовувати новітні методи дослідження: загальнонаукові, дисциплінарні, міждисциплінарні та ін.;
4. виявляти сучасні фізико-географічні процеси, аналізувати зміни окремих компонентів природних умов під впливом господарської діяльності;
5. визначати структуру природоохоронного фонду та їх раціональне використання

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі компетентності:

ЗК 2. Базові знання сфери навчання, розуміння предметної області та уміння їх застосовувати на практиці: належне використання географічної термінології та номенклатури, ефективно і вільно передавати географічні ідеї, принципи і теорії, уміння донести знання до нефаківців, орієнтування в міжпредметних зв'язках географічних дисциплін, вміння застосовувати базові знання в інших галузях у контексті професійної діяльності;

ЗК 5. Навички роботи з інформацією: здатність працювати з інформацією і знаннями з предмету навчання, географічної проблематики, здатність до пошуку джерел географічної інформації, їх наукового опрацювання і використання, зокрема, порівняння, аналізу і представлення на основі географічних методів і підходів, у тому числі інформаційних технологій, застосовувати уміння роботи (збір, узагальнення, обробка) зі статистичними даними, що відображають стан природних і суспільних територіальних систем;

ЗК 6. Навички роботи з персональним комп'ютером: уміння, пов'язані з використанням інформаційних та комунікативних технологій, різноманітних програмних засобів;

ФК 1. Предметно-географічна, глибокі знання і розуміння: здатність демонструвати знання змісту фундаментальних і спеціальних дисциплін про геосфери, географічні явища та процеси, аналізувати їх з точки зору фундаментальних теорій та концепцій географічної науки на різних просторо-часових рівнях (глобальному, регіональному, в межах України, локальному), методології дослідження, пояснювати закономірності територіальної організації суспільного виробництва, просторових процесів, форм організації життя людей у світі, його регіонах та країнах;

ФК 2. Здатність встановлювати роль і місце України у сучасному світі в контексті географічних чинників її розвитку, аналізувати і пояснювати особливості геопросторової організації природи, населення і господарства України;

Стисла анотація:

Дисципліна складається з двох розділів:

Розділ 1. Геологічні, мінеральні, гідро-кліматичні особливості, земельні та біологічні ресурси України

Тема 1. *Предмет і завдання курсу «Природні ресурси України»*

Тема 2. *Поняття про природні умови і ресурси України, та їх еколого-економічна оцінка*

Тема 3. *Мінеральні ресурси України.*

Тема 4. *Рельєф України. Геолого-геоморфологічна будова і ресурси надр*

Тема 5. *Клімат і повітря*

Тема 4-6. *Водні ресурси України*

Тема 7. *Земельні ресурси*

Тема 8. *Біологічні ресурси*

Тема 9. *Несприятливі фізико - географічні процеси і шляхи їх запобігання.*

Розділ 2. Регіональні природно-територіальні комплекси України та їх дослідження

Тема 10. *Природна зональність України. Поняття про природне районування*

Тема 11-15. *Рівнинні ландшафтні структури*

Тема 11. *Зона мішаних лісів.*

Тема 12. *Зона широколистяних лісів.*

Тема 13. *Лісостепова зона України*

Тема 14. *Степова зона*

Тема 16-17. *Гірські ландшафтні структури. Українські Карпати. Кримські гори.*

Тема 18. *Кількісна оцінка природно-ресурсного потенціалу України.*

Тема 19. *Проблеми охорони довкілля в Україні.*

8. *Форми організації контролю знань* – теоретичний захист практичних робіт; поточне експрес-опитування за матеріалами лекцій; участь у дискусіях під час лекційних та практичних занять; поточна контрольна робота для перевірки засвоєння матеріалу курсу, іспит.

9. *Мова викладання* – українська

10. *Список рекомендованої літератури:*

Основна література

1. Заставний Ф, Д. Географія України. – Львів: Світ, 1996.
2. Коротун І.М., Коротун Л.К., Коротун С.І. Природні ресурси України: навчальний посібник. – Рівне: Вид-во 2-ге ПРИНТ ХАУЗ, 2004.
2. Маринич О.М., Шищенко П.Г. Фізична географія України: Підручник. - К.: Знання, КОО, 2006. - 511 с.

Допоміжна література

1. Білоус Г.М. Вплив господарської діяльності на водні ресурси України. - К.: Наукова думка, 1999. - 211с.
2. Географічна енциклопедія України: в 3-х т.- К.:Укр. енциклопедія ім. М.П.Бажана, 1989-1993.

3. Екологічна енциклопедія: У 3-х т./Редколегія: А.В.Толстоухов (головний редактор) та ін.. – К.:ТОВ «Центр екологічної освіти та інформації», 2008.
4. Крисиченко В.С. Людина і біосфера: основи екологічної антропології. – К.: Заповіт, 1998.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

Інформаційні ресурси

1. Фонди Центральної наукової бібліотеки ХНУ ім. В.Н.Каразіна.
2. Фонд бібліотеки кафедри фізичної географії та картографії.

Інтернет-джерела

1. Національний атлас України. Електронна версія.
2. http://uk.wikipedia.org/wiki/Фізична_географія_України
3. http://www.google.com.ua/search?hl=ru-UA&as_q=Геологічна+будова
4. <http://ukr-tur.narod.ru/fisgeo/fisukr/relefgeol/relgeolukr.htm>
5. http://moyukraina.io.ua/s108585/korisni_kopalini_ukraeni
6. http://www.google.com.ua/search?hl=ru-UA&as_q=Корисні+копалини+України
7. http://www.uapravo.com/hro/text.php?lan=rus&id=12396&id_book=12389&id_parent=12398
8. <http://www.geograf.com.ua/>
9. https://geoknigi.com/book_view.php?id=456
10. <http://nature.land.kiev.ua/?chapter=2>